ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ
№ 4/2023

«Повернення» на довоєнну систему оподаткування: особливості переходу

(Закон України від 30 червня 2023 року № 3219-IX «Про внесення змін до Податкового Кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану»)

Цей інформаційний лист присвячено деяким **особливостям оподаткування платників податків у період дії воєнного стану,** у зв'язку із змінами запровадженими Законом України від 30 червня 2023 року № 3219-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» (далі – Закон № 3219), направлених на виконання Україною зобов'язань в рамках Меморандуму про економічну та фінансову політику від 08 грудня 2022 року в частині відновлення довоєнного стану системи оподаткування.

Закон № 3219 набере чинності 01 серпня 2023 року.

Цей лист має інформаційний характер та не є індивідуальною податковою консультацією, оскільки не базується на особливостях фактичних обставин операцій конкретного платника податку. Інформаційний лист ґрунтується на положеннях чинного законодавства України та практики його застосування, які можуть змінитися в майбутньому.

Кожен платник податку у порядку, визначеному статтею 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), може звернутися до контролюючого органу з наведенням фактичних обставин операцій та наданням відповідних матеріалів для отримання індивідуальної податкової консультації.

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У частині оподаткування Законом № 3219 передбачено внести зміни до Кодексу, якими передбачено з 01.08.2023, зокрема:

- скасування можливості для фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб бути платниками єдиного податку ІІІ групи із застосуванням ставки єдиного податку у розмірі 2 % від суми доходу (далі - спрощена система з особливостями оподаткування);

- скасування можливості для фізичних осіб-підприємців платників єдиного податку І та ІІ групи не сплачувати єдиний податок (крім тих, податкова адреса яких знаходиться на територіях бойових дій або на тимчасово окупованих територіях України, станом на дату початку бойових дій, або тимчасової окупації);

- встановлення умов перехідного періоду, якими визначено порядок переходу на загальну систему оподаткування або на спрощену систему оподаткування для платників податку, які втрачають право на використання особливостей оподаткування;

- відновлення термінів надання контролюючими органами індивідуальних податкових консультацій та розгляду скарг платників податків на рішення контролюючих органів;

- відновлення термінів надання платниками податків відповідей на запити контролюючих органів;

- відновлення з 01.08.2023 для банків, інших фінансових, небанківських надавачів платіжних послуг, емітентів електронних грошей та контролюючих органів перебігу строків, визначених для надсилання повідомлення про відкриття або закриття рахунка / електронного гаманця платника податків - юридичної особи (резидента і нерезидента), у тому числі відкритого через його відокремлені підрозділи, чи самозайнятої фізичної особи до контролюючого органу, в якому обліковується платник податків, та повідомлень про взяття рахунку/електронного гаманця на облік або відмову у взятті контролюючим органом рахунку / електронного гаманця на облік;

Законом № 3219 також передбачено, зокрема:

- продовження мораторію на проведення документальних перевірок платників податків та перевірок платників єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), крім перевірок: бюджетного відшкодування; за заявою платника та за скаргою останнього; ліквідації (припинення юридичної особи/ підприємницької діяльності); на заперечення до акту; у разі дисциплінарного провадження; трансфертного ціноутворення; міжнародного оподаткування; перевірок нерезидентів; валютного законодавства;

- формування плану-графіка лише 3-ма категоріями платників податків, які здійснюють діяльність у сфері виробництва та/або реалізації підакцизної продукції; у сфері грального бізнесу, надання фінансових, платіжних послуг;

- збережено право добровільної сплати єдиного податку для платників 1-2 групи, що мали податкову адресу на територіях бойових дій (в тому числі можливих бойових дій) та на окупованих територіях;

- встановлення обов’язку банкам, іншим фінансовим установам, небанківським надавачам платіжних послуг, емітентам електронних грошей направити (у т.ч. повторно) не пізніше 01.09.2023 до контролюючих органів повідомлення про відкриття/закриття рахунків/ електронних гаманців відкритих/закритих у період з 24.02.2022 по 01.08.2023;

- відновлення з 1 вересня 2023 року відповідальності банків, інших фінансових установ, небанківських надавачів платіжних послуг, емітентів електронних грошей за здійснення видаткових операцій за рахунком/електронним гаманцем платника податків до отримання повідомлення відповідного контролюючого органу про взяття рахунку/електронного гаманця на облік у контролюючих органах;

- скасування необхідності затвердження Урядом переліку товарів, які добровільно передаються Збройним Силам України та іншим військовим формуванням для потреб забезпечення оборони держави, та наданої гуманітарної допомоги у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та які передаватимуться платниками податку без коригування фінансового результату до оподаткування на вартість таких товарів;

- уточнення періоду, в якому звільняються від оподаткування податком на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) доходи благодійників - фізичних осіб, які внесені до Реєстру волонтерів;

- звільнення від оподаткування ПДФО суми доходу отриманого, як компенсація за об’єкт нерухомого майна пошкодженого/знищеного в наслідок бойових дій;

- доповнення переліку витрат фізичних осіб витратами на придбання об’єкта нерухомості у сумі, зазначеній у житловому сертифікаті на придбання об’єкта житлової нерухомості, що був отриманий платником податку, як компенсація за пошкоджений/знищений об’єкт нерухомого майна;

- приведення до норм європейського права визначення місця постачання послуг пов’язаних з постачанням електричної енергії (місцем постачання таких послуг вважатиметься місце, в якому отримувач послуг зареєстрований як суб’єкт господарювання, а не місце реєстрації постачальника);

- упорядкування правил оподаткування ПДВ при відновленні реєстрації платника ПДВ, який на дату набрання чинності Закону № 3912 був зареєстрований платником спрощеної системи з особливостями оподаткування;

- звільнення від фінансової відповідальності за порушення у сфері РРО (крім відповідальності за порушення порядку здійснення розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів), якщо вони були вчинені на територіях бойових дій (в тому числі можливих бойових дій) та на окупованих територіях;

- удосконалення норми щодо звільнення від фінансової відповідальності за порушення у сфері РРО (крім відповідальності за порушення порядку здійснення розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів) за порушення вчинені з 24 лютого 2022 року до 1 серпня 2023року;

- спрощення вимог до відображення в розрахунковому документі назви товару (послуги) для фізичних осіб – підприємців, платників єдиного податку, які не зареєстровані платниками ПДВ;

- звільнення від відповідальності суб’єктів господарювання за порушення вимог Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» вчинені ними у період з 1 січня 2022 року до 1 жовтня 2023 року, крім відповідальності за порушення порядку здійснення розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів, здійснення діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор тощо.

1 ЧИ ВІДНОВЛЕНО СТРОКИ НАДАННЯ КОНТРОЛЮЮЧИМИ ОРГАНАМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ПОДАТКОВИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ?

Так.

З 1 серпня 2023 року для платників податків та контролюючих органів відновлено перебіг строків, визначених податковим законодавством та іншими законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, зокрема: строки надання індивідуальних податкових консультацій, розгляду скарг платників податків, надання платниками податків відповідей на запити контролюючих органів (прим 1-2).

---

[1]. П.п. 69.9, п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу;
[2]. П. 52-8 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

II. ОБЛІК РАХУНКІВ ТА ЕЛЕКТРОННИХ ГАМАНЦІВ

1 У ЯКИЙ СТРОК БАНКИ, ІНШІ ФІНАНСОВІ УСТАНОВИ, НЕБАНКІВСЬКІ НАДАВАЧІ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ, ЕМІТЕНТИ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ ЗОБОВ'ЯЗАНІ ПОДАВАТИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДКРИТТЯ/ЗАКРИТТЯ РАХУНКІВ/ЕЛЕКТРОННИХ ГАМАНЦІВ, ВІДКРИТИХ/ЗАКРИТИХ ПЛАТНИКАМ ПОДАТКІВ?

З 1 серпня 2023 року банки, інші фінансові установи, небанківські надавачі платіжних послуг, емітенти електронних грошей зобов'язані надсилати до контролюючого органу повідомлення про відкриття/закриття рахунків/електронних гаманців платників податків, визначених п. 69.1 ст. 69 Кодексу з дотриманням строків встановлених п. 69.2 ст. 69 Кодексу, тобто у день відкриття/закриття рахунку/електронного гаманця (прим 1).

---

[1]. Абзац перший п.п. 69.17 п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» та п. 69.2 ст. 69 Кодексу.

2 У ЯКИЙ ТЕРМІН БАНКИ, ІНШІ ФІНАНСОВІ УСТАНОВИ, НЕБАНКІВСЬКІ НАДАВАЧІ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ, ЕМІТЕНТИ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ ЗОБОВ'ЯЗАНІ НАПРАВЛЯТИ ДО КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДКРИТТЯ/ЗАКРИТТЯ РАХУНКІВ/ЕЛЕКТРОННИХ ГАМАНЦІВ, ВІДКРИТИХ/ЗАКРИТИХ ПЛАТНИКАМ ПОДАТКІВ У ПЕРІОД З ПОЧАТКУ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ДО 1 СЕРПНЯ 2023 РОКУ?

Банки, інші фінансові установи, небанківські надавачі платіжних послуг, емітенти електронних грошей зобов'язані не пізніше 1 вересня 2023 року направити (у тому числі повторно) до контролюючих органів повідомлення про відкриття/закриття усіх рахунків/ електронних гаманців, відкритих/закритих платникам податків, визначених п. 69.1 статті 69 Кодексу, у період з початку дії воєнного стану (24 лютого 2022 року) на території України до 1 серпня 2023 року, для отримання від контролюючих органів повідомлення про взяття рахунків/електронних гаманців на облік (прим 1).

---

[1]. Абзац четвертий п.п. 69.17 п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

3 З ЯКОГО ТЕРМІНУ ВІДНОВЛЮЄТЬСЯ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БАНКІВ, ІНШИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ, НЕБАНКІВСЬКИХ НАДАВАЧІВ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ, ЕМІТЕНТІВ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА РАХУНКОМ/ЕЛЕКТРОННИМ ГАМАНЦЕМ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ ДО ОТРИМАННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ВІДПОВІДНОГО КОНТРОЛЮЮЧОГО ОРГАНУ ПРО ВЗЯТТЯ РАХУНКУ/ЕЛЕКТРОННОГО ГАМАНЦЯ НА ОБЛІК У КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНАХ.

Якщо після 1 вересня 2023 року у банку, іншої фінансової установи, небанківського надавача платіжних послуг, емітента електронних грошей відсутнє підтвердження взяття рахунку/електронного гаманця на облік у контролюючому органі, вважається, що банк, інша фінансова установа, небанківський надавач платіжних послуг, емітент електронних грошей розпочав здійснення видаткових операцій за рахунком/електронним гаманцем платника податків до отримання повідомлення відповідного контролюючого органу про взяття рахунку/електронного гаманця на облік у контролюючих органах (прим 1).

Здійснення видаткових операцій за рахунком/електронним гаманцем платника податків до отримання повідомлення відповідного контролюючого органу про взяття рахунку на облік у контролюючих органах – тягне за собою накладення штрафу на банк, іншу фінансову установу, небанківського надавача платіжних послуг, емітента електронних грошей в розмірі 10 відсотків суми всіх операцій за весь період до отримання такого повідомлення, здійснених з використанням таких рахунків (крім операцій з перерахування коштів до бюджетів або державних цільових фондів), але не менш як 1700 гривень (прим 2).

---

[1]. Абзац четвертий п.п. 69.17 п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу;
[2]. П. 118.2 ст. 118 Кодексу.

III. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ВИКОРИСТАНІ В ЦЬОМУ ЛИСТІ

1. Перелік № 1045 - Перелік держав (територій), які відповідають критеріям, установленим підпунктом 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Кодексу, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1045;

2. Наказ № 897 – Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств» від 20 жовтня 2015 року № 897 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 20 лютого 2023 року № 101) зі змінами та доповненнями.

1 ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕХОДУ НА СПЛАТУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

З 1 серпня 2023 року юридичні особи, які скористалися спрощеною системою з особливостями оподаткування, мають повернутися на попередню систему оподаткування.

З метою усунення подвійного оподаткування операцій з відвантаження (надання) товарів (робіт, послуг), які було розпочато в період сплати єдиного податку та завершено в період сплати податку на прибуток підприємств змінами до Кодексу запроваджуються окремі положення щодо врегулювання питання оподаткування податком на прибуток підприємств таких «перехідних» операцій шляхом викладення у новій редакції пункту 4-1 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Важливо!

Положення нової редакції пункту 4-1 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу застосовуються до операцій, що будуть здійснюватись починаючи з 1 серпня 2023 року.

Так, фінансовий результат до оподаткування податкового (звітного) періоду збільшується на суму доходу, отриманого як оплата за товари (роботи, послуги), відвантажені (надані) під час перебування на спрощеній системі оподаткування, вартість яких згідно з правилами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності визнано у складі доходу під час перебування на такій системі. Водночас фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму собівартості таких товарів (робіт, послуг), що врахована у складі витрат згідно з правилами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності під час перебування платника на спрощеній системі оподаткування.

Фінансовий результат до оподаткування податкового (звітного) періоду зменшується на суму доходу, визнаного згідно з правилами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у вигляді вартості товарів (робіт, послуг), відвантажених (наданих) у такому періоді в частині суми їх попередньої (авансової) оплати, отриманої під час перебування платника на спрощеній системі оподаткування, та оподаткованого єдиним податком. Водночас фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму собівартості таких товарів (робіт, послуг), відвантажених (наданих), що врахована у податковому (звітному) періоді у складі витрат згідно з правилами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Окрема увага приділена авансовим оплатам.

У разі отримання під час перебування платника на спрощеній системі оподаткування попередньої (авансової) оплати частини вартості товарів (робіт, послуг), відвантажених (наданих) надалі у звітному (податковому) періоді перебування такого платника на сплаті податку на прибуток підприємств, фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму частини собівартості таких товарів (робіт, послуг), що врахована у такому періоді у складі витрат згідно з правилами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, яка належить так до собівартості таких товарів (робіт, послуг), як належить сума такої попередньої (авансової) оплати до загальної вартості таких відвантажених (наданих) товарів (робіт, послуг).

Звертаємо увагу! *Норми пункту 4-1 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу поширюються на всіх платників, які перебували на спрощеній системі оподаткування та повертаються на сплату податку на прибуток підприємств і в тому числі платників, що тимчасово перейшли на таку систему відповідно до пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу з 01.08.2023.*

Зазначені коригування застосовуються незалежно від того, чи прийняв платник відповідно до підпункту 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 Кодексу рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці, визначені відповідно до положень розділу III Кодексу (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років та коригувань, відповідно до підпункту 140.4.8 пункту 140.4 та підпунктом 140.5.16 пункту 140.5 статті 140 Кодексу).

Крім того зазначені коригування не поширюються на платників податків, які були платниками єдиного податку четвертої групи.

1.1. Підприємство, перебуваючи на спрощеній системі з особливостями оподаткування, відвантажило покупцю товари на суму 200 000 грн. та отримало часткову оплату за них у розмірі 40 відс. або 80 000 гривень. Решту частину оплати вартості товарів (120 000 грн.) було отримано вже після повернення на сплату податку на прибуток підприємств. Собівартість (витрати на придбання) товарів складає 130 000 гривень. Як правильно відобразити цю операцію в податковому обліку з податку на прибуток підприємств?

Підприємство, у звітному періоді з податку на прибуток підприємств, у якому відбулось отримання решти частини оплати вартості товарів, збільшує фінансовий результат до оподаткування на суму такої частини або на 120 000 грн. та одночасно зменшує фінансовий результат на частину собівартості (витрат на придбання) таких товарів, яка визначена пропорційно частині їх оплати (60 відс.), тобто на 78 000 грн. (130 000 × 60%).

1.2. Товариство, перебуваючи на спрощеній системі з особливостями оподаткування, отримало від покупця попередню оплату за товари у розмірі 30 000 грн. або 30 відс. від їх договірної вартості (100 000 грн.) та сплатило з цього доходу єдиний податок. Собівартість (витрати на виготовлення) таких товарів складає 60 000 гривень. Які податкові наслідки при переході на сплату податку на прибуток, якщо відвантаження цих товарів відбулося після повернення на сплату податку на прибуток підприємств?

Товариство, у звітному періоді з податку на прибуток підприємств на який припадає відвантаження товарів покупцю, зменшує фінансовий результат до оподаткування на суму авансу 30 000 гривень. Одночасно, фінансовий результат до оподаткування цього періоду підлягає збільшенню на суму 18 000 грн. (60 000 × 30%) тобто на частину (30 відс.) собівартості (витрат на виготовлення) таких товарів, що врахована в такому періоді у складі витрат згідно з правилами бухгалтерського обліку (пропорційно сумі авансу у загальній договірній вартості товарів).

2 ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ, ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ ТА ОБСЯГУ РІЧНОГО ДОХОДУ

Особливості оподаткування податком на прибуток підприємств платників податку, які тимчасово перейшли на спрощену систему з особливостями оподаткування та з 01 серпня 2023 року повертаються на сплату податку на прибуток підприємств, встановлено у пункті 9-1.3 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, зокрема (прим 1) складання та подання податкової декларації (прим 2) з податку на прибуток підприємств у 2023 році для цієї категорії платників, визначення податкового звітного періоду та обсягу річного доходу.

Платники складають та подають податкову декларацію з податку на прибуток підприємств наростаючим підсумком з початку 2023 календарного року. При цьому **результати діяльності за періоди перебування на сплаті єдиного податку, не враховуються** при визначенні об’єкта оподаткування податком на прибуток підприємств, зазначеного у підпункті 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 цього Кодексу, з урахуванням положень підрозділу 4 цього розділу для платників податку на прибуток, які перейшли із спрощеної системи оподаткування на загальну.

Так, для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за попередній річний звітний період – 2022 рік:

- не перевищує 40 мільйонів гривень, встановлюється у 2023 році річний звітний період;
- перевищує 40 мільйонів гривень, у 2023 році встановлюється квартальний базовий звітний період.

Обсяг річного доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) платника податку на прибуток підприємств для цілей застосування підпункту 39.2.1.7 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39, підпункту 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 та пункту 137.5 статті 137 Кодексу обчислюється за весь звітний 2023 рік, у тому числі з урахуванням доходів, отриманих за періоди такого року, в яких такий платник податку перебував на сплаті єдиного податку.

[1]. П.п. 9-1.3.1 - 9-1.3.3 п.п. 9-1.3 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.
[2]. Форма Податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затверджена Наказом № 897 .- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text.

2.1. Платник, який перебував на спрощеній системі з особливостями оподаткування з 09.05.22, відновлює сплату податку на прибуток підприємств з 01.08.23. Річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за звітний період – 2022 рік перевищує 40 мільйонів гривень. Яким чином має складатись та подаватись податкова декларація з податку на прибуток підприємств за звітні періоди 2023 року?

Платник заповнює та подає декларацію з податку на прибуток підприємств за звітні періоди – 9 місяців 2023 року та за 2023 рік. У цих деклараціях:

у першому рядку зазначається обсяг доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) обчислений за весь звітний період, у тому числі з урахуванням доходів, отриманих за період, в якому такий платник податку перебував на сплаті єдиного податку, а у другому рядку − фінансовий результат до оподаткування обчислений згідно з правилами бухгалтерського обліку за період з 01.08.23 до 01.10.23 (у декларації за 9 місяців 2023 року) та за період з 01.08.23 до 01.01.24 (у декларації за 2023 рік). У складі зазначених декларацій подається фінансова звітність відповідно за 9 місяців 2023 року та за 2023 рік.

!!!!! Для визначення вартісного критерію 40 млн грн., обсяг річного доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) обчислюється за весь 2022 рік, у т.ч. з урахуванням доходів, отриманих за період, в якому такий платник податку перебував на сплаті єдиного податку.

2.2. ***Яким чином буде враховуватись розмір доходу, отриманого при перебуванні на спрощеній системі з особливостями оподаткування, для обрахунку граничного розміру доходу для визначення операцій контрольованими?***

Господарські операції визнаються контрольованими, якщо, зокрема, річний дохід платника податків від будь-якої діяльності, визначений за правилами бухгалтерського обліку, перевищує 150 мільйонів гривень (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік (прим 1).

Річний дохід для цілей застосування підпункту 39.2.1.7 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Кодексу обчислюється за весь звітний рік. Тобто до річного доходу платника, який у 2023 році перейшов на спрощену систему з особливостями оподаткування, також включається дохід, отриманий в цьому році під час перебування на єдиному податку третьої групи за ставкою 2 відсотки доходу.

---

[1]. П.п. 39.2.1.7 п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу.

3 ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ПОДАТКОВОЇ АМОРТИЗАЦІЇ

Питання порядку визначення вартості необоротних активів для податкової амортизації платникам податку, які тимчасово перебували на спрощеній системі з особливостями оподаткування та з 01 серпня 2023 року повертаються на сплату податку на прибуток підприємств також врегульовано внесеними змінами.

Такі платники податку для розрахунку амортизації (прим 1) відповідно до положень підпункту 138.3.1 пункту 138.3 статті 138 Кодексу враховують суму залишкової вартості основних засобів та нематеріальних активів, які були введені в експлуатацію до переходу на сплату єдиного податку та під час сплати такого єдиного податку, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою розрахованої амортизації відповідно до положень статті 138 розділу III Кодексу (у т.ч. під час перебування на сплаті єдиного податку).

Строки корисного використання (експлуатації) основних засобів та нематеріальних активів визначаються з урахуванням мінімально допустимих строків амортизації згідно зі статтею 138 Кодексу та дати введення таких необоротних активів в експлуатацію до переходу платника на сплату єдиного податку або під час сплати такого єдиного податку. При цьому, при визначенні мінімально допустимих строків амортизації по введених в експлуатацію основних засобах до переходу платника податку на сплату єдиного податку враховуються також положення пункту 43-1 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

---

[1]. П.п. 9-1.3.4 п.п. 9-1.3 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

3.1. Чи нараховується податкова амортизація необоротних активів за період перебування платника на спрощеній системі з особливостями оподаткування?

Зважаючи на вимоги «перехідних» положень, для платників податку, які з 1 серпня переходять зі спрощеної системи з особливостями оподаткування на загальну, передбачена необхідність здійснення розрахунку «податкової» амортизації необоротних активів за період застосування ними спрощеної системи оподаткування.

Для цілей розрахунку «податкової» амортизації відповідно до положень статті 138 Кодексу такі платники податку враховують суму залишкової вартості основних засобів та нематеріальних активів, які були введені в експлуатацію до переходу на сплату єдиного податку та під час сплати такого єдиного податку, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою розрахованої податкової амортизації, у тому числі під час перебування на сплаті єдиного податку.

4 ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ «ТОНКОЇ КАПІТАЛІЗАЦІЇ»

Для цілей застосування у 2023 році пункту 140.2 статті 140 Кодексу:

- не враховуються нараховані у бухгалтерському обліку під час перебування на сплаті єдиного податку проценти за кредитами, позиками та іншими борговими зобов’язаннями, що виникли за операціями з нерезидентами;
- не враховуються суми фінансових витрат за даними фінансової звітності та суми амортизаційних відрахувань за період перебування на сплаті єдиного податку;
- сума боргових зобов’язань, що виникли за операціями з нерезидентами, та сума власного капіталу визначається як середнє арифметичне значень таких боргових зобов’язань та відповідно власного капіталу на початок звітного періоду визначення податкових зобов’язань з податку на прибуток підприємств та кінець відповідного звітного податкового періоду з цього податку з урахуванням процентів, зазначених у пункті 140.3 цієї статті (прим 1).

Тож за при визначенні різниць згідно з пункту 140.2 статті 140 Кодексу не приймають участі нараховані під час перебування на сплаті єдиного податку у бухгалтерському обліку проценти за кредитами, позиками та іншими борговими зобов’язаннями, суми фінансових витрат за даними фінансової звітності та суми амортизаційних відрахувань.

---

[1]. П.п. 9-1.3.5 п.п. 9-1.3 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

4.1. Яка дата вважається початком звітного періоду для розрахунку середнього арифметичного показників суми боргових зобов’язань, що виникли за операціями з нерезидентами, та суми власного капіталу для платника, що визначає різниці згідно з пунктом 140.2 статті 140 цього Кодексу після повернення на загальну систему оподаткування з 01 серпня 2023 року?

Дата переходу на загальну систему оподаткування − 01.08.2023 вважатиметься початком звітного періоду для цілей обрахунку зазначеного середнього показника.

У періоди перебування на спрощеній системі з особливостями оподаткування у 2023 році не враховуються вартість придбаних або реалізованих товарів (робіт, послуг) (для застосування підпунктів 140.5.4 та 140.5.5-1 пункту 140.5 статті 140 Кодексу) та відображена у складі витрат сума роялті (для застосування підпункту 140.5.7 пункту 140.5 статті 140 Кодексу) (прим 1).

---

[1]. П.п. 9-1.3.6 та 9-1.3.7 п.п. 9-1.3 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

5 ПОДАТКОВІ РІЗНИЦІ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

5.1. Чи застосовує платник податку, який перебуваючи на спрощеній системі з особливостями оподаткування у 2023 році здійснював експортні та імпортні операції з контрагентами – резидентами країн, що мають статус низькоподаткової юрисдикції (прим 1), коригувальні різниці відповідно до підпунктів 140.5.4 та 140.5.5-1 пункту 140.5 статті 140 Кодексу, якщо після переходу на сплату податку на прибуток з 01.08.2023 такі операції не здійснював?

Ні, такі коригувальні різниці не застосовуються, оскільки вартість придбаних або реалізованих товарів (робіт, послуг) у періоди перебування на сплаті єдиного податку у 2023 році не враховується при визначенні різниць відповідно до підпунктів 140.5.4 та 140.5.5-1 пункту 140.5 статті 140 Кодексу (прим 2).

---

[1]. Перелік держав (територій), які відповідають критеріям, установленим підпунктом 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Кодексу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1045 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-2017-%D0%BF#Text.

[2]. П.п. 9-1.3.6 п.п. 9-1.3 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

6 РІЗНИЦІ ПО НАРАХУВАННЮ РОЯЛТІ

6.1. Платник податку, який перебував на спрощеній системі з особливостями оподаткування у 2023 році сплачував роялті нерезиденту, а після повернення на сплату податку на прибуток з 01.08.2023 застосовує коригувальні різниці. Нарахування роялті у складі витрат відбувалось також після переходу на сплату податку на прибуток. Як правильно розрахувати різницю згідно з підпунктом 140.5.7 пункту 140.5 статті 140 Кодексу?

При збільшенні фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду платник податку має врахувати суму витрат по нарахуванню роялті на користь нерезидента за вирахуванням сум роялті, нарахованих у періоді перебування на сплаті єдиного податку у 2023 році (прим 1).

---

[1]. П.п. 9-1.3.7 п.п. 9-1.3 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

7 ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВИХ РІЗНИЦЬ ЗА ОПЕРАЦІЯМИ З ІНСТРУМЕНТАМИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

7.1. Як враховуються при визначенні податкових різниць суми дооцінки та уцінки у фінансовому результаті до оподаткування на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання проведені у 2023 році відповідно до правил бухгалтерського обліку?

У 2023 році не враховуються платниками податку, які перебували на спрощеній системі з особливостями оподаткування та з 01.08.2023 повертаються на сплату податку на прибуток, суми дооцінки та уцінки, враховані у фінансовому результаті до оподаткування на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до НП(с)БО або МСФЗ за періоди перебування на сплаті єдиного податку для цілей застосування підпункту 140.4.6 пункту 140.4 та підпункту 140.5.8 пункту 140.5 статті 140 Кодексу (прим 1).

---

[1]. П.п. 9-1.3.8 п.п. 9-1.3 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

8 ДОПОМОГА ДЛЯ ПОТРЕБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ

Змінами до підпункту 69.6 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу скасовано делегування повноважень Кабінету Міністрів України на визначення переліку товарів, виконаних робіт, наданих послуг на потреби оборони держави.

Звертаємо увагу!

Отже, починаючи з 1 серпня 2023 року, **передача товарів** (виконання робіт, надання послуг) для потреб забезпечення оборони держави Збройним Силам України, Національній гвардії України, Службі безпеки України, Службі зовнішньої розвідки України, Державній прикордонній службі України, Міністерству внутрішніх справ України, Управлінню державної охорони України, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, іншим утвореним відповідно до законів України військовим формуванням, їх з'єднанням, військовим частинам, підрозділам, установам або організаціям, що утримуються за рахунок коштів державного бюджету, **не обмежується переліком**, який має визначати Кабінет Міністрів України, для незастосування коригуючої різниці згідно з підпунктом 140.5.9 пункту 140.5 статті 140 Кодексу.

IV. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1 ЧИ БУДУТЬ ОПОДАТКОВУВАТИСЯ КОШТИ, ЯКІ НАДХОДИЛИ У 2022 РОЦІ І ПРОДОВЖУЮТЬ НАДХОДИТИ У 2023 РОЦІ НА РОЗРАХУНКОВИЙ РАХУНОК ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ЯК ДОНАТИ, ЯКЩО ТАКА ФІЗИЧНА ОСОБА ЗАРЕЄСТРУЄТЬСЯ ОФІЦІЙНО ВОЛОНТЕРОМ У РЕЄСТРУ ВОЛОНТЕРІВ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ ТА/АБО ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ, ВІДСІЧІ І СТРИМУВАННЯ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПІСЛЯ 1 СЕРПНЯ 2023 РОКУ?

Ні, не будуть, оскільки положення п.п. «б» п.п. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) застосовуються до благодійної допомоги, отриманої зазначеними благодійниками – фізичними особами у таких звітних податкових роках:

- у звітному податковому році, що передує року внесення фізичної особи до Реєстру волонтерів;
- у звітному податковому році, в якому фізичну особу внесено до Реєстру волонтерів;
- у звітних податкових роках, наступних після року внесення фізичної особи до Реєстру волонтерів, але не пізніше 31 грудня року, наступного за роком, в якому завершено проведення антитерористичної операції та/або припинено або скасовано воєнний, надзвичайний стан в Україні, та/або завершено здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (прим 1).

---

[1]. П.п. «б» 165.1.54 п. 165.1 статті 165 Кодексу.

2 ЧИ ПІДЛЯГАЮТЬ ОПОДАТКУВАННЮ КОШТИ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬСЯ ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ ЯК КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ПОШКОДЖЕНИЙ/ЗНИЩЕНИЙ ОБ'ЄКТ НЕРУХОМОГО МАЙНА ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ?

Ні, не оподатковуються, за умови, що дохід у вигляді компенсації отримується фізичною особою відповідно до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» (прим 1).

---

[1]. П.п. 165.1.66 п. 165.1 статті 165 Кодексу.

3 ЧИ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ВНЕСКУ ШТРАФНІ САНКЦІЇ, ВИЗНАЧЕНІ ЧАСТИНОЮ ОДИНАДЦЯТОЮ СТ. 25 ЗАКОНУ УКРАЇНИ ВІД 08 ЛИПНЯ 2010 РОКУ № 2464 «ПРО ЗБІР ТА ОБЛІК ЄДИНОГО ВНЕСКУ НА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ» (ДАЛІ – ЗАКОН № 2464) ЗА ПОРУШЕННЯ, ВЧИНЕНІ У ПЕРІОД З ПОЧАТКУ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ?

Ні, не застосовуються.

Тимчасово, за порушення вчинені у період з початку дії воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX до 01 серпня 2023 року, штрафні санкції, визначені частиною одинадцятою ст. 25 Закону № 2464, не застосовуються (прим 1).

---

[1]. Пункт 9-21 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2464.

4 ЧИ НАРАХОВУЄТЬСЯ ПЕНЯ ПЛАТНИКАМ ЄДИНОГО ВНЕСКУ НА ПЕРІОД З ПОЧАТКУ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ?

Ні, не нараховується.

Тимчасово, на період з початку дії воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, до 01 серпня 2023 року платникам єдиного внеску не нараховується пеня, а нарахована пеня за цей період підлягає списанню (прим 1).

---

[1]. Пункт 9-22 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2464.

V. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Закон № 3219 автоматично відновлює права та обов'язки платника ПДВ при переході платника із спрощеної системи з особливостями оподаткування на загальну систему оподаткування. Зокрема, для тих суб'єктів господарювання у кого реєстрацію платником ПДВ було призупинено визначаються правила оподаткування під час та після такого переходу й відновлення реєстрації платником ПДВ.

1 ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ З ПДВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ПУНКТОМ 198.5 СТАТТІ 198 КОДЕКСУ, ЗА ТОВАРАМИ, НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ, ЯКІ БУЛИ ПРИДБАНІ/ВИГОТОВЛЕНІ/ВВЕЗЕНІ НА МИТНУ ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ З ПДВ ДО ПОЧАТКУ ВИКОРИСТАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАНІ (ПОСТАВЛЕНІ, РЕАЛІЗОВАНІ) В ПЕРІОД ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ.

1.1. Протягом якого періоду визначаються такі податкові зобов'язання?

За товарами, необоротними активами, які були придбані/виготовлені/ввезені на митну територію України з ПДВ до початку використання спрощеної системи з особливостями оподаткування та використані (поставлені, реалізовані) в період застосування спрощеної системи з особливостями оподаткування, податкові зобов'язання, передбачені пунктом 198.5 статті 198 Кодексу, нараховуються протягом серпня – жовтня 2023 року, але не пізніше 31 жовтня 2023 року.

1.2. Якою датою має бути складена зведена податкова накладна відповідно до пункту 198.5 статті 198 Кодексу?

Відповідна зведена податкова накладна має бути складена будь-якою датою, що припадає на звітні (податкові) періоди серпень, вересень, жовтень 2023 року, але не пізніше 31.10.2023.

1.3. У податковій звітності за який звітний період мають бути відображені такі податкові зобов'язання?

У податковій звітності за серпень/вересень/жовтень 2023 року (залежно від того, у якому з цих періодів платником нараховано податкові зобов'язання та складено відповідну податкову накладну).

Жовтень 2023 року є останнім звітним (податковим) періодом, у податковій звітності за який такі податкові зобов'язання можуть бути задекларовані.

1.4. Як визначається база оподаткування при нарахуванні таких податкових зобов'язань з ПДВ?

Базою оподаткування для нарахування таких податкових зобов'язань є:

- за товарами, придбаними на митній території України, – вартість їх придбання;
- за товарами, ввезеними на митну територію України, – митна вартість таких товарів згідно з відповідною митною декларацією;
- за необоротними активами - балансова (залишкова) вартість, що склалася станом на перше число місяця, в якому вони були використані (поставлені, реалізовані).

1.5. ***Скільки податкових накладних має бути складено при нарахуванні податкових зобов'язань з ПДВ за такими товарами, необоротними активами (одна зведена податкова накладна чи декілька податкових накладних)?***

Кількість зведених податкових накладних, які мають бути складені при нарахуванні податкових зобов'язань з ПДВ за такими товарами та необоротними активами, не обмежена.

2 ЧИ МОЖЕ ПЛАТНИК ПІСЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПЛАТНИКОМ ПДВ ВКЛЮЧИТИ ДО ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ СУМИ ПДВ, СПЛАЧЕНІ У ВАРТОСТІ ТОВАРІВ/ПОСЛУГ, НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ, ЯКІ БУЛИ ПРИДБАНІ ТАКИМ ПЛАТНИКОМ У ПЕРІОДІ ВИКОРИСТАННЯ НИМ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ?

Ні, не може (за виключенням сум ПДВ, сплачених при ввезенні товарів на митну територію України у періоді, в якому платник використовував спрощену систему з особливостями оподаткування).

3 ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ ПІСЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПЛАТНИКОМ ПДВ ЗА ТОВАРАМИ ТА НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ, ЯКІ БУЛИ ВВЕЗЕНІ НА МИТНУ ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ В ПЕРІОДІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТНИКОМ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ?

3.1. ***Чи передбачена можливість формування податкового кредиту за такими товарами та необоротними активами?***

Так. У разі, якщо платником в періоді використання ним спрощеної системи з особливостями оподаткування було ввезено на митну територію України товари та необоротні активи, то такий платник після відновлення реєстрації платником ПДВ включає суми ПДВ, сплачені при ввезенні таких товарів та необоротних активів на митну територію України, до податкового кредиту (прим 1).

---

[1]. П.п. 9-1.2.1 п.п. 9-1.2 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

3.2. ***Який останній звітний (податковий) період для віднесення до податкового кредиту сум ПДВ за такими товарами та необоротними активами?***

Суми ПДВ, сплачені при ввезенні на митну територію України таких товарів / необоротних активів, мають бути віднесені до податкового кредиту такими платниками не пізніше 31 жовтня 2023 року (прим 1) на підставі належним чином оформлених відповідних митних декларацій.

Тобто, останній звітний (податковий) період для формування податкового кредиту за такими товарами та необоротними активами – жовтень 2023 року.

---

[1]. П.п. 9-1.2.1 п.п. 9-1.2 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

3.3. Чи нараховуються податкові зобов'язання відповідно до пункту 198.5 статті 198 Кодексу у разі, якщо платник податку використав (поставив, реалізував) такі ввезені товари, необоротні активи у періоді використання спрощеної системи з особливостями оподаткування?

Так. Податкові зобов'язання відповідно до пункту 198.5 статті 198 Кодексу нараховуються у тому ж звітному періоді, у якому платником включено до податкового кредиту суми ПДВ, сплачені при їх ввезенні таких товарів / необоротних активів на митну територію України.

3.4. Як визначається база оподаткування при нарахуванні таких податкових зобов'язань?

База оподаткування при нарахуванні таких податкових зобов'язань, передбачених пунктом 198.5 статті 198 Кодексу, визначається:

- за товарами – виходячи з їх митної вартості;
- за необоротними активами - виходячи з балансової (залишкової) вартості, що склалася станом на перше число місяця, протягом якого вони були використані (поставлені, реалізовані), а у разі відсутності обліку необоротних активів – виходячи із звичайної ціни.

4 ЧИ ВРАХОВУЮТЬСЯ (ТА ЯКОЮ ДАТОЮ) СУМИ ПДВ, СПЛАЧЕНІ ПРИ ВВЕЗЕННІ ТОВАРІВ НА МИТНУ ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ ЗА ПЕРІОД, ПРОТЯГОМ ЯКОГО ПЛАТНИК ПОДАТКУ ЗАСТОСОВУВАВ СПРОЩЕНУ СИСТЕМУ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ, ПРИ ОБРАХУНКУ ПОКАЗНИКА ∑МИТН.В СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ?

Так, враховуються. Але обов'язковою умовою для такого врахування є зазначення у графі В митної декларації у рядку, в якому відображено відомості про сплату ПДВ, у квадратних дужках податкового номеру особи (імпортера), яка претендує на податковий кредит з ПДВ у розмірі відповідної сплаченої суми (прим 1).

---

[1]. П.п. 9-1.2.1 п.п. 9-1.2 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

5 ЯКИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ (ПЛАТНИК ЧИ НЕПЛАТНИК) НА ЯКОГО ПОСТАЧАЛЬНИКОМ СКЛАДАЄТЬСЯ РОЗРАХУНОК КОРИГУВАННЯ У РАЗІ ПОВЕРНЕННЯ ПОКУПЦЕМ, РЕЄСТРАЦІЯ ПЛАТНИКОМ ПДВ ЯКОГО ВІДНОВЛЕНА, ТОВАРІВ / НЕОБОРОТНИХ АКТИВИ, ЯКІ БУЛИ ПРИДБАНІ НИМ У ПЕРІОДІ ВИКОРИСТАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ?

У даному випадку розрахунок коригування на зменшення податкових зобов'язань складається на неплатника ПДВ, але при цьому не вимагається дотримання умови, визначеної пунктом 192.2 статті 192 Кодексу, щодо обов'язкового повернення покупцю коштів за товар. Однак таке виключення застосовується лише для операцій з повернення таким платником товарів / необоротних активів, які здійснені до 31 жовтня 2023 року (прим 1).

---

[1]. Пункт 13 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

6 ПРОТЯГОМ ЯКОГО ПЕРІОДУ ПІСЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПЛАТНИКОМ ПДВ ПЛАТНИК ПОДАТКУ ПОВИНЕН ЗАРЕЄСТРУВАТИ В ЄРПН ПОДАТКОВІ НАКЛАДНІ, СКЛАДЕНІ ЗА ОПЕРАЦІЯМИ З ПОСТАЧАННЯ ТОВАРІВ/ПОСЛУГ, ЗДІЙСНЕНИМИ ДО ПЕРЕХОДУ НА СПРОЩЕНУ СИСТЕМУ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ, ЯКІ НЕ БУЛИ ЗАРЕЄСТРОВАНІ В ЄРПН ДО ПЕРЕХОДУ НА ТАКУ СИСТЕМУ ОПОДАТКУВАННЯ?

Протягом 60 календарних днів з дня відновлення реєстрації платником ПДВ (прим 1).

[1]. Абзац тринадцятий п.п. 69.1, п.п. 69.39 п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

7 У ЯКОМУ ЗВІТНОМУ ПЕРІОДІ КОНТРАГЕНТ (ПОКУПЕЦЬ) ПЛАТНИКА ПОДАТКУ (ПОСТАЧАЛЬНИКА) МАЄ ПРАВО НА ВІДНЕСЕННЯ ДО ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ СУМ ПДВ ЗА ОПЕРАЦІЯМИ З ПРИДБАННЯ ТОВАРІВ/ПОСЛУГ, ЗДІЙСНЕНИХ ДО ПЕРЕХОДУ ПОСТАЧАЛЬНИКА НА СПРОЩЕНУ СИСТЕМУ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЗАРЕЄСТРОВАНИМИ В ЄРПН ПІСЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПОСТАЧАЛЬНИКА ПЛАТНИКОМ ПДВ:

7.1. Якщо постачальник зареєстрував в ЄРПН такі податкові накладні протягом 60 календарних днів з дня відновлення реєстрації платником ПДВ?

Покупець отримує право на податковий кредит у тому звітному періоді, у якому була здійснена операція та відповідно була складена податкова накладна. У даному випадку, якщо покупець сформував податковий кредит у звітному періоді, у якому було придбано товари/послуги, необоротні активи, на підставі первинних документів, то такий податковий кредит коригувати не потрібно (прим 1).

[1]. П.п. 69.1-1, п.п. 69.39 п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

7.2. Якщо постачальник не зареєстрував в ЄРПН такі податкові накладні протягом 60 календарних днів з дня відновлення реєстрації платником ПДВ ?

Покупець втрачає право на податковий кредит, сформований на підставі первинних документів за відповідними операціями з придбання товарів/послуг у такого постачальника.

Такий податковий кредит має бути зменшений шляхом подання уточнюючих розрахунків до податкових декларацій з ПДВ за відповідні звітні періоди.

Право на такий податковий кредит поновлюється у періоді, коли відповідні податкові накладні будуть зареєстровані в ЄРПН постачальником - особою, реєстрація платником ПДВ якого відновлена.

8 ЧИ ЗУПИНЯЄТЬСЯ НА ПЕРІОД ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ ПЕРЕБІГ СТРОКІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ, ВИЗНАЧЕНИХ ПУНКТОМ 198.6 СТАТТІ 198 КОДЕКСУ (365 КАЛЕНДАРНИХ ДНІВ З ДАТИ СКЛАДАННЯ ПОДАТКОВОЇ НАКЛАДНОЇ) ТА ПУНКТОМ 80 ПІДРОЗДІЛУ 2 РОЗДІЛУ XX КОДЕКСУ?

Відповідно до пункту 102.9 статті 102 Кодексу на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, що вводиться в Україні, зупиняється перебіг строків, визначених цим Кодексом, іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, крім випадків, передбачених цим Кодексом. Це положення зупиняло у тому числі перебіг строків і для формування податкового кредиту.

Пункт 102.9 статті 102 Кодексу та підпункт 69.9 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Кодексу, що встановлював окремі особливості зупинення перебігу строків, діяли до 01.08.2023.

Тому перебіг строків для формування податкового кредиту, визначених пунктом 198.6 статті 198 Кодексу (***365 календарних днів з дати складання податкової накладної***) відновлюється з 01.08.2023.

Таким чином, строк на включення до податкового кредиту сум ПДВ (за зареєстрованими в ЄРПН податковими накладними, у тому числі складеними до введення воєнного стану на території України), встановлений пунктом 198.6 статті 198 та пунктом 80 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, починаючи з 01.08.2023 продовжується на ту кількість днів, протягом яких платник податку мав право на включення сум ПДВ до податкового кредиту, які припадають на період починаючи з дати введення воєнного стану на території України і до 01.08.2023 (прим 1).

Приклад: сума ПДВ, зазначена у податковій накладній з датою складання 01.02.2022 та зареєстрована в ЄРПН, може бути включена покупцем до складу податкового кредиту не пізніше 08.07.2024, тобто, у податковій звітності за липень 2024 року.

---

[1]. П. 102.9 статті 102 та п.п. 69.9 п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

VI. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ

Закон № 3219 визначає порядок та умови повернення суб'єктів господарювання, які використовували спрощену систему з особливостями оподаткування, встановлену пунктом 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, на систему оподаткування, на якій такі платники податку перебували до обрання таких особливостей оподаткування.

Також Закон № 3219 врегульовує питання визначення граничного обсягу доходу після повернення на ставку та групу єдиного податку, визначеного главою 1 розділу XIV Кодексу, та особливості справляння єдиного податку платників, які до 1 серпня 2023 року використовували спрощену систему з особливостями оподаткування.

1 ДО ЯКОГО ПЕРІОДУ ДІЄ СПРОЩЕНА СИСТЕМА З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ?

З урахуванням змін, внесених Законом, спрощена система з особливостями оподаткування діє до 1 серпня 2023 року, тобто по 31 липня 2023 року включно (прим. 1)

---

[1]. Пункт 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

2 ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ДІЇ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ, ЯКИМ ЧИНОМ ВІДБУВАТИМЕТЬСЯ ПЕРЕХІД ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ, ЯКІ ДО 01 СЕРПНЯ 2023 РОКУ БУЛИ ЗАРЕЄСТРОВАНІ НА ТАКІЙ СИСТЕМІ, ТА НА ЯКУ САМЕ СИСТЕМУ ОПОДАТКУВАННЯ?

Платники єдиного податку третьої групи, які станом на 31 липня 2023 року використовували спрощену систему з особливостями оподаткування, з 1 серпня 2023 року автоматично будуть переведені на застосовування системи оподаткування (на відповідну ставку та групу єдиного податку або на загальну систему оподаткування), на якій такі платники податку перебували до обрання особливостей оподаткування (прим. 1).

---

[1]. Абзац перший підпункту 9-1.1 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

3 НА ЯКУ СИСТЕМУ ОПОДАТКУВАННЯ БУДУТЬ ПЕРЕВЕДЕНІ НОВОСТВОРЕНІ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКІ З ДНЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЗАРЕЄСТРОВАНІ НА СПРОЩЕНІЙ СИСТЕМІ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ?

Новостворені суб'єкти господарювання, які з дня державної реєстрації обрали спрощену систему з особливостями оподаткування, автоматично будуть переведені на застосування єдиного податку третьої групи із ставкою у розмірі, визначеному підпунктом 2 пункту 293.3 статті 293 Кодексу, тобто на 5 відсотків доходу (прим. 1).

---

[1]. Абзац другий підпункту 9-1.1 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

4 ЧИ НЕОБХІДНО ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ НА ЗАСТОСУВАННЯ ЄДИНОГО ПОДАТКУ ТРЕТЬОЇ ГРУПИ ЗІ СТАВКОЮ 3 АБО 5 ВІДСОТКІВ ВКЛЮЧАТИ ДО СУМИ ГРАНИЧНОГО ДОХОДУ (1167 РОЗМІРІВ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ, ВСТАНОВЛЕНОЇ НА 1 СІЧНЯ ПОДАТКОВОГО (ЗВІТНОГО) РОКУ) ДОХІД, ОТРИМАНИЙ ТАКИМ ПЛАТНИКОМ В ПЕРІОД ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ?

Дохід, отриманий у період застосування спрощеної системи з особливостями оподаткування, не включається до обсягу доходу, визначеного для відповідної групи платників єдиного податку, встановленого пунктом 291.4 статті 291 Кодексу (прим. 1).

---

[1]. Абзац другий підпункту 9-1.4.1 підпункту 9-1.4 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

5 ЯК БУТИ СУБ'ЄКТАМ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКІ В ПЕРІОД ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ, ПЕРЕЙШЛИ НА ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКА ВІДПОВІДНО ДО ПУНКТІВ 291.5 ТА 291.5-1 СТАТТІ 291 КОДЕКСУ Є ЗАБОРОНЕНОЮ ДЛЯ ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ПОДАТКУ?

Платники, які після припинення дії спрощеної системи з особливостями оподаткування автоматично або самостійно відмовляться від використання спрощеної системи з особливостями оподаткування, повинні до першого числа місяця, наступного за календарним місяцем в якому відбулось повернення (до 1 вересня 2023 року), виконати вимоги щодо приведення здійснюваних видів господарської діяльності у відповідність до видів діяльності, дозволених пунктами 291.5 та 291.5-1 статті 291 Кодексу (прим. 1).

---

[1]. Абзац другий підпункту 9-1.4.2 підпункту 9-1.4 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

6 ПІСЛЯ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ, ЯК НЕОБХІДНО РОЗРАХОВУВАТИ ГРАНИЧНИЙ ОБСЯГ ДОХОДУ ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕБУВАННЯ НА ЄДИНОМУ ПОДАТКУ ТРЕТЬОЇ ГРУПИ ЗІ СТАВКОЮ 3 АБО 5 ВІДСОТКІВ?

У 2023 році граничний обсяг доходу для платників єдиного податку третьої групи зі ставкою 3 або 5 відсотків визначається пропорційно до кількості календарних місяців поточного календарного року, протягом яких платник єдиного податку не застосовував спрощену систему з особливостями оподаткування (прим. 1).

Наприклад, якщо з 01 січня по 31 липня 2023 року суб'єкт господарювання застосовував спрощену систему з особливостями оподаткування та з 01 серпня повернувся на сплату єдиного податку третьої групи зі ставкою 3 або 5 відсотків, граничний обсяг доходу для такого платника на 5 місяців до кінця 2023 року становитиме 3 257 875 гривень.

Розрахунок граничного обсягу доходу на 2023 рік: 1 167 розмірів мінімальної заробітної плати, визначеної на 1 січня 2023 року * 6 700 грн = 7 818 900 грн.

Розрахунок граничного обсягу доходу на 5 місяців до кінця 2023 року: (7 818 900 грн / 12 місяців) * 5 місяців = 3 257 875 грн.

---

[1]. Підпункт 9-1.4.3 підпункту 9-1.4 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

7 ЧИ МАЄ ПРАВО СУБ’ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКИЙ У 2023 РОЦІ ВТРАТИВ ПРАВО АБО САМОСТІЙНО ВІДМОВИВСЯ ВІД ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ПЕРЕЙШОВ НА ЗАГАЛЬНУ СИСТЕМУ ОПОДАТКУВАННЯ, ПОВТОРНО ПРОТЯГОМ ПОТОЧНОГО ЗВІТНОГО РОКУ ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ ПЛАТНИКОМ ЄДИНОГО ПОДАТКУ?

Суб'єкти господарювання, які у 2023 році використовували спрощену систему з особливостями оподаткування та втратили право або самостійно відмовилися від її використання та були переведені на сплату інших податків і зборів, визначених Кодексом, мають право у 2023 році повторно здійснити перехід на спрощену систему оподаткування шляхом подання заяви за 15 календарних днів до початку наступного календарного кварталу та за умови дотримання вимог глави 1 розділу XIV Кодексу.

При цьому, платники податків, які станом на 1 серпня 2023 року не зареєстровані платниками податку на додану вартість, мають право до 1 вересня 2023 року подати заяву про перехід на застосування єдиного податку третьої групи зі ставкою 5 відсотків. Такі суб'єкти господарювання вважатимуться платниками єдиного податку третьої групи зі ставкою 5 відсотків з 1 серпня 2023 року за умови зазначення в рядку 5.1 заяви дати переходу з 1 серпня 2023 року (прим. 1).

---

[1]. Підпункт 9-1.4.4 підпункту 9-1.4 пункту 9-1 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.